Koszty sądowe w sprawach cywilnych.

Dz.U.2020.755 t.j. z dnia 2020.04.27
Status: Akt obowiązujący
Wersja od: 1 lipca 2020r. do: 29 listopada 2020r.

Wejście w życie:
2 marca 2006 r.

USTAWA

z dnia 28 lipca 2005 r.

o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

TYTUŁ I
Przepisy ogólne

Art. 1. [Przedmiot regulacji]

Ustawa określa zasady i tryb pobierania kosztów sądowych w sprawach cywilnych, zasady ich zwrotu, wysokość opłat sądowych w sprawach cywilnych, zasady zwalniania od kosztów sądowych oraz umarzania, rozkładania na raty i odraczania terminu zapłaty należności sądowych.

Art. 2. [Koszty sądowe. Strona zobowiązana do uiszczenia kosztów]

1. Koszty sądowe obejmują opłaty i wydatki.
2. Do uiszczenia kosztów sądowych obowiązana jest strona, która wnosi do sądu pismo podlegające opłacie lub powodujące wydatki, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 3. [Pisma podlegające opłacie. Opłata kancelaryjna]

1. Opłacie podlega pismo, jeżeli przepis ustawy przewiduje jej pobranie.
2. Opłacie podlegają w szczególności następujące pisma:
   1) pozew i pozew wzajemny;
   1a) pismo zawierające oświadczenie o rozszerzeniu powództwa lub jego zmianie w sposób powodujący wzrost wartości przedmiotu sporu;
   2) apelacja i zażalenie;
   3) skarga kasacyjna i skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia;
   4) sprzeciw od wyroku zaocznego;
   5) zarzuty od nakazu zapłaty;
   6) interwencja główna i uboczna;
   7) wniosek:
      a) o wszczęcie postępowania nieprocesowego,
      b) o ogłoszenie upadłości,

c) o wpis i wykreślenie w księdze wieczystej,

d) o wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym i w rejestrze zastawów oraz o zmianę i wykreślenie tych wpisów;

8) skarga:

a) o wznowienie postępowania,

b) o uchylenie wyroku sądu polubownego,

c) na orzeczenie referendarza sądowego,

d) na czynności komornika;

9) odwołanie od decyzji oraz zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz organu regulacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2019 r. poz. 1437 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284 i 471).

3. Opłacie podlega wniosek o wydanie na podstawie akt: odpisu, wypisu, zaświadczenia, wyciągu, innego dokumentu oraz kopii, a nadto wniosek o wydanie odpisu księgi wieczystej (opłata kancelaryjna).

Art. 4. [Opłata od pisma wnoszonego przez kilka osób. Pismo niepodlegające opłacie]

1. Pismo wnoszone przez kilka osób podlega jednej opłacie. Jeżeli jednak przedmiotem sprawy są roszczenia lub zobowiązania jednego rodzaju i oparte na jednakowej podstawie faktycznej i prawnej (współuczestnictwo formalne), każdy współuczestnik uiszcza opłatę oddzielnie, stosownie do swojego roszczenia lub zobowiązania.

2. Opłatę od wniosku o dokonanie wpisu w księdze wieczystej pobiera się od osoby, która wystąpiła z takim wnioskiem, także wówczas, gdy na jego podstawie mają być ujawnione prawa osób, które nie są wnioskodawcami.

3. (uchylony).

Art. 5. [Wydatki]

1. Wydatki obejmują w szczególności:

1) koszty podróży strony zwolnionej od kosztów sądowych związane z nakazanym przez sąd jej osobistym stawiennictwem;

2) zwrot kosztów podróży i noclegu oraz utraconych zarobków lub dochodów świadków;

3) wynagrodzenie i zwrot kosztów poniesionych przez biegłych, tłumaczy oraz kuratorów ustanowionych dla strony w danej sprawie;

3a) zryczałtowane koszty przeprowadzenia dowodu z opinii opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów;

4) wynagrodzenie należne innym osobom lub instytucjom oraz zwrot poniesionych przez nie kosztów;

5) koszty przeprowadzenia innych dowodów;

6) koszty przewozu zwierząt i rzeczy, utrzymywania ich lub przechowywania;

7) koszty ogłoszeń;

8) koszty osadzenia i pobytu w areszcie;

9) ryczałty należne kuratorom sądowym za przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w sprawach: o unieważnienie małżeństwa, o rozwód oraz separację, a także za uczestniczenie przy ustalonych przez sąd kontaktach rodziców z dziećmi;

10) koszty wystawienia zaświadczenia przez lekarza sądowego;

11) koszty mediacji prowadzonej na skutek skierowania przez sąd.

2. Wydatki związane z doręczaniem pism sądowych nie obciążają stron, z wyjątkiem kosztów doręczenia za pośrednictwem komornika oraz dodatkowych kosztów doręczenia za granicą, w tym kosztów tłumaczenia.

3. Wydatki związane ze zwrotem opłat nie obciążają stron.

Art. 6.

(uchylony).

Art. 7. [Definicje – strona, pismo wnoszone do sądu]

1. Stroną w rozumieniu ustawy jest każdy uczestnik postępowania sądowego, w tym także świadek, biegły i tłumacz, a kosztami procesu są również koszty innych rodzajów postępowania.

2. Przez pismo wnoszone do sądu rozumie się również składany ustnie do protokołu pozew, wniosek wszczynający innego rodzaju postępowanie lub inny wniosek, jeżeli podlega opłacie.

Art. 8. [Stosowanie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego; brak niekorzystnych skutków uiszczenia wyższej opłaty]

1. W postępowaniu dotyczącym kosztów sądowych stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.), chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. Postanowienie w przedmiocie kosztów sądowych może wydać także referendarz sądowy.

3. Uiszczenie opłaty wyższej niż należna nie powoduje dla strony niekorzystnych skutków procesowych.

Art. 9. [Delegacja ustawowa dla Ministra Sprawiedliwości]

Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych, w tym wnoszonych na rachunek bankowy sądu lub w formie znaków opłaty sądowej według ustalonego wzoru, mając na względzie łatwość uiszczenia opłat przez strony oraz skutek w postaci zwrotu lub odrzucenia pisma, od którego przy jego wniesieniu nie została uiszczona należna opłata;

2) wzór oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, o którym mowa w art. 102 ust. 2, a także sposób udostępniania osobom fizycznym wzoru druków tych oświadczeń w siedzibach sądów, mając na względzie komunikatywność

niezbędnych pouczeń dla stron co do sposobu wypełnienia, skutków niezłożenia lub złożenia nieprawdziwego oświadczenia;

3) wysokość wynagrodzenia i zwrot wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w danej sprawie, mając na względzie rodzaj sprawy, stopień jej zawiłości i nakład pracy kuratorów;

4) wysokość zryczałtowanych kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów, mając na względzie zakres przeprowadzanych przez zespół badań, wymagania dotyczące kwalifikacji specjalistów zespołu oraz nakład pracy niezbędny do wydania opinii.

TYTUŁ II
Opłaty

DZIAŁ 1
Przepisy ogólne

Art. 10. [Moment wniesienia opłaty]
Opłatę należy uiścić przy wniesieniu do sądu pisma podlegającego opłacie.

Art. 11. [Rodzaje opłat]
Opłata jest stała, stosunkowa albo podstawowa.

Art. 12. [Opłata stała i jej wysokość]
Opłatę stałą pobiera się w sprawach o prawa niemajątkowe oraz we wskazanych w ustawie niektórych sprawach o prawa majątkowe, w wysokości jednakowej, niezależnie od wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia. Opłata stała nie może być niższa niż 30 złotych i wyższa niż 10 000 złotych.

Art. 13. [Opłata stała ustalana według wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia; opłata stosunkowa]
1. W sprawach o prawa majątkowe pobiera się od pisma opłatę stałą ustaloną według wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej:

1) do 500 złotych - w kwocie 30 złotych;

2) ponad 500 złotych do 1500 złotych - w kwocie 100 złotych;

3) ponad 1500 złotych do 4000 złotych - w kwocie 200 złotych;

4) ponad 4000 złotych do 7500 złotych - w kwocie 400 złotych;

5) ponad 7500 złotych do 10 000 złotych - w kwocie 500 złotych;

6) ponad 10 000 złotych do 15 000 złotych - w kwocie 750 złotych;

7) ponad 15 000 złotych do 20 000 złotych - w kwocie 1000 złotych.

2. W sprawach o prawa majątkowe przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu

zaskarżenia ponad 20 000 złotych pobiera się od pisma opłatę stosunkową wynoszącą 5% tej wartości, nie więcej jednak niż 200 000 złotych.

Art. 13a. [Opłata stała w sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych od strony będącej konsumentem lub osobą fizyczną prowadzącą gospodarstwo rodzinne]
W sprawach o roszczenia wynikające z czynności bankowych od strony będącej konsumentem lub osobą fizyczną prowadzącą gospodarstwo rodzinne przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 złotych pobiera się opłatę stałą w kwocie 1000 złotych.

Art. 13b. [Opłata stała w sprawach o roszczenia wynikające z uchwalenia planu miejscowego]
W sprawach o roszczenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293 i 471) przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 20 000 złotych pobiera się opłatę stałą w kwocie 1000 złotych.

Art. 13c. [Opłata stała w sprawach o usunięcie niezgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności oraz o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji]
W sprawach o:

1) usunięcie niezgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,
2) pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,
3) zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji

- przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia wynoszącej ponad 40 000 złotych pobiera się opłatę stałą w kwocie 2000 złotych.

Art. 13d. [Wysokość opłaty stałej lub stosunkowej w sprawach o prawa majątkowe dochodzone w postępowaniu grupowym]
W sprawach o prawa majątkowe dochodzone w postępowaniu grupowym opłata stała lub stosunkowa wynosi połowę opłaty ustalonej zgodnie z art. 13, art. 13a i art. 13b, jednak nie mniej niż 100 złotych i nie więcej niż 200 000 złotych.

Art. 13e. [Obniżenie opłaty stałej lub stosunkowej w przypadku prób polubownego rozpatrzenia sporu przed wytoczeniem powództwa]
W sprawach, w których powód przed wytoczeniem powództwa wziął udział w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację zgodnie z ustawą z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego lub podjął próbę rozwiązania sporu przez złożenie wniosku o rozpatrzenie sporu przez właściwy sąd polubowny ustanowiony ustawą w celu rozpatrywania sporów konsumenckich albo wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązania sporu konsumenckiego, opłata stała lub stosunkowa od pozwu podlega obniżeniu o dwie trzecie, nie więcej jednak niż o 400 złotych.

Art. 14. [Opłata podstawowa, jej wysokość i wyłączenia]

1. Opłatę podstawową pobiera się w sprawach, w których przepisy nie przewidują opłaty stałej, stosunkowej lub tymczasowej.
2. (uchylony).
3. Opłata podstawowa wynosi 30 złotych i stanowi minimalną opłatę, którą strona jest obowiązana uiścić od pisma podlegającego opłacie, chyba że ustawa stanowi inaczej.
4. Pobranie od pisma opłaty podstawowej wyłącza pobranie innej opłaty.
5. Przepisów o opłacie podstawowej nie stosuje się w postępowaniu wieczystoksięgowym oraz w postępowaniu rejestrowym.

Art. 14a. [Oddalenie powództwa z powodu jego oczywistej bezzasadności a obciążenie powoda kosztami sądowymi]

1. W sprawie, w której powództwo oddalono na podstawie art. 191^1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, powoda nie obciąża się kosztami sądowymi.
2. Jeżeli jednak apelację oddalono na podstawie art. 391^1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, sąd drugiej instancji obciąży powoda opłatą podstawową od pozwu i od apelacji. Jeżeli powód wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych, sąd drugiej instancji może mu je przyznać.

Art. 15. [Opłata tymczasowa i jej wysokość. Opłata ostateczna]

1. Od pisma wniesionego w sprawie o prawa majątkowe, w której wartości przedmiotu sprawy nie da się ustalić w chwili jej wszczęcia, przewodniczący określa opłatę tymczasową.
2. Opłatę tymczasową określa się w granicach od 30 złotych do 2000 złotych, a w sprawach dochodzonych w postępowaniu grupowym od 300 złotych do 20 000 złotych.
3. W orzeczeniu kończącym postępowanie w pierwszej instancji sąd określa wysokość opłaty ostatecznej, która jest bądź opłatą stosunkową, obliczoną od wartości przedmiotu sporu ustalonej w toku postępowania, bądź opłatą określoną przez sąd, jeżeli wartości tej nie udało się ustalić. W tym wypadku opłatę ostateczną sąd określa w kwocie nie wyższej niż 5000 złotych, mając na względzie społeczną doniosłość rozstrzygnięcia i stopień zawiłości sprawy.

Art. 16. [Uiszczenie różnicy pomiędzy opłatą ostateczną a opłatą tymczasową]

1. Jeżeli opłata ostateczna jest wyższa od opłaty tymczasowej, sąd orzeka o obowiązku uiszczenia różnicy, stosując odpowiednio zasady obowiązujące przy zwrocie kosztów procesu.
2. (uchylony).

Art. 17. [Uiszczenie opłaty przez osobę wstępującą do sprawy]

W wypadku wstąpienia do sprawy osoby, na której rzecz prokurator wytoczył powództwo lub zgłosił wniosek o wszczęcie postępowania, pobiera się od tej osoby opłatę należną od takiego

pozwu lub wniosku.

Art. 18. [Pobieranie całej opłaty]

1. Całą opłatę pobiera się od pozwu i pozwu wzajemnego oraz wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego lub samodzielnej jego części, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. [1] Przepisy ustawy przewidujące pobranie opłaty od pozwu lub wniosku wszczynającego postępowanie w sprawie stosuje się również do opłaty od apelacji, skargi kasacyjnej, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, interwencji głównej, skargi o wznowienie postępowania, skargi o uchylenie wyroku sądu polubownego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 19. [Pobieranie opłaty częściowej]

1. Połowę opłaty pobiera się od sprzeciwu od wyroku zaocznego i od wniosku o uchylenie europejskiego nakazu zapłaty.

2. Czwartą część opłaty pobiera się od pozwu:

   1) spełniającego przesłanki do rozpoznania w postępowaniu nakazowym;

   2) w elektronicznym postępowaniu upominawczym, z tym że w przypadku, o którym mowa w art. 505^{37} § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, uiszczoną opłatę od pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym zalicza się na poczet opłaty od nowo wniesionego pozwu.

3. Piątą część opłaty pobiera się od:

   1) interwencji ubocznej;

   2) zażalenia, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej;

   3) wniosku o zawezwanie do próby ugodowej.

4. Trzy czwarte części opłaty pobiera się od pozwanego w razie wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym.

Art. 20. [Minimalna wysokość opłaty częściowej]

1. Opłata, o której mowa w art. 19, nie może wynosić mniej niż 30 złotych.

2. Jeżeli opłata ta ma być pobrana przed ustaleniem opłaty ostatecznej, pobiera się odpowiednią część opłaty tymczasowej, nie mniej jednak niż 30 złotych.

Art. 21. [Zaokrąglanie wysokości opłat]

Końcówkę opłaty zaokrągla się w górę do pełnego złotego.

Art. 21a. [Przekazanie sprawy innemu sądowi a pobrane wcześniej opłaty]

W przypadku przekazania sprawy innemu sądowi nie przekazuje się temu sądowi pobranych w tej sprawie opłat.

DZIAŁ 2
Wysokość opłat we wszystkich rodzajach spraw

Art. 22. [Zażalenia na postanowienie, od których pobierana jest opłata stała]

Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od zażalenia na postanowienie w przedmiocie:

1) oddalenia wniosku o wyłączenie sędziego lub ławnika;

2) skazania na grzywnę strony, świadka, biegłego, tłumacza lub innej osoby oraz odmowy zwolnienia od grzywny;

3) przymusowego sprowadzenia lub aresztowania świadka oraz odmowy zwolnienia od przymusowego sprowadzenia;

4) wynagrodzenia i zwrotu kosztów poniesionych przez mediatora, biegłego, tłumacza, kuratora lub uprawnioną osobę trzecią;

5) należności świadka.

Art. 23. [Opłata stała 100 zł]

Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od:

1) wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego lub samodzielnej jego części, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej;

2) apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej, skargi o wznowienie postępowania i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w sprawie, w której postępowanie nieprocesowe zostało wszczęte z urzędu;

3) (uchylony);

4) wniosku o zabezpieczenie dowodu.

Art. 24. [Opłata stała 300 zł i 200 zł]

1. Opłatę stałą w kwocie 300 zł pobiera się od wniosku o:

1) ustalenie, że orzeczenie sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcie innego organu państwa obcego podlega albo nie podlega uznaniu;

2) stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcia innego organu państwa obcego albo ugody zawartej przed tym sądem lub organem lub zatwierdzonej przez ten sąd lub organ;

2a) odmowę wykonania, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 351 z 20.12.2012, str. 1, z późn. zm.), rozporządzenia (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych (Dz. Urz. UE L 143 z 30.04.2004, str. 15, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 7, str. 38), rozporządzenia (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającego postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz. Urz. UE L 399 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.), rozporządzenia (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiającego europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (Dz. Urz. UE L 199 z 31.07.2007, str. 1, z późn. zm.), rozporządzenia Rady

(WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz. Urz. UE L 7 z 10.01.2009, str. 1, z późn. zm.) lub rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych (Dz. Urz. UE L 181 z 29.06.2013, str. 4);

2b) odmowę uznania albo stwierdzenie braku podstaw do odmowy uznania, o których mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona);

2c) odmowę uznania, o którym mowa w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 606/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie wzajemnego uznawania środków ochrony w sprawach cywilnych;

3) uznanie lub stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu polubownego lub ugody zawartej przed tym sądem;

4) wydanie europejskiego poświadczenia spadkowego;

5) (uchylony).

2. Opłatę stałą w kwocie 200 zł pobiera się od wniosku o dokonanie przez sąd czynności w trakcie postępowania przed sądem polubownym niewymienionych w ust. 1.

Art. 25. [Opłata stała 50 zł od skargi na czynności komornika. Opłata stała 100 zł od zażalenia na odmowę dokonania czynności notarialnej. Opłata od skargi na orzeczenie referendarza]

1. Opłatę stałą w kwocie 50 złotych pobiera się od skargi na czynności komornika.

1a. Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od zażalenia na odmowę dokonania czynności notarialnej.

2. Opłatę od skargi na orzeczenie referendarza pobiera się w wysokości opłaty od wniosku o wydanie tego orzeczenia, nie więcej jednak niż 100 złotych.

Art. 25a. [Opłata od pisma zawierającego oświadczenie o rozszerzeniu powództwa lub jego zmianie skutkujące wzrostem wartości przedmiotu sporu]

Opłatę od pisma zawierającego oświadczenie o rozszerzeniu powództwa lub jego zmianie w sposób powodujący wzrost wartości przedmiotu sporu pobiera się w wysokości różnicy między opłatą należną od powództwa rozszerzonego lub zmienionego a opłatą należną sprzed rozszerzenia lub zmiany powództwa, nie niższej jednak niż 30 złotych.

Art. 25b. [Opłata od wniosku o doręczenie orzeczenia albo zarządzenia z uzasadnieniem]

1. Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od wniosku o doręczenie orzeczenia albo zarządzenia z uzasadnieniem zgłoszonego w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia albo doręczenia tego orzeczenia albo zarządzenia.

2. W przypadku wniesienia środka zaskarżenia opłatę uiszczoną od wniosku o doręczenie

orzeczenia albo zarządzenia z uzasadnieniem zalicza się na poczet opłaty od środka zaskarżenia. Ewentualna nadwyżka nie podlega zwrotowi.

DZIAŁ 3
Wysokość opłat w procesie

Rozdział 1
Sprawy z zakresu prawa cywilnego i rodzinnego

Art. 26. [Pozwy podlegające opłacie stałej 600 zł]

1. Opłatę stałą w kwocie 600 złotych pobiera się od pozwu o:
   1) rozwód;
   2) separację;
   3) ochronę dóbr osobistych;
   4) (uchylony);
   5) (uchylony);
   6) ochronę innych praw niemajątkowych, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej;
   7) ochronę niemajątkowych praw dochodzonych w postępowaniu grupowym.

2. W sprawach o rozwód, o separację lub o unieważnienie małżeństwa, w razie zasądzenia alimentów na rzecz małżonka w orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji, pobiera się od małżonka zobowiązanego opłatę stosunkową od zasądzonego roszczenia, a w razie nakazania eksmisji jednego z małżonków albo podziału wspólnego majątku pobiera się także opłatę w wysokości przewidzianej od pozwu lub wniosku w takiej sprawie.

Art. 26a. [Pozwy podlegające opłacie stałej 300 lub 200 zł]

1. W sprawach o:
   1) ochronę praw autorskich i praw pokrewnych jak również dotyczących wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych oraz ochronę innych praw na dobrach niematerialnych, w tym europejskich praw własności intelektualnej,
   2) zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji

- pobiera się od pozwu opłatę stałą lub stosunkową w kwocie określonej w art. 13-13d od każdego roszczenia pieniężnego, a od każdego innego roszczenia stałą w kwocie 300 złotych.

2. [2] Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od wniosku o:
   1) zabezpieczenie środka dowodowego, o którym mowa w art. 80 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1231 oraz z 2020 r. poz. 288), art. 286[1] ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. - Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 286 i 288), art. 36b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. z 2018 r. poz.

432 oraz z 2020 r. poz. 288) oraz art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2134 oraz z 2020 r. poz. 288);

2) wezwanie do udzielenia informacji, o którym mowa w art. 80 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, art. 286^1 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. - Prawo własności przemysłowej, art. 36b ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin oraz art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych.

Art. 27. [Pozwy podlegające opłacie stałej 200 zł]

Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od pozwu w sprawie o:

1) ustalenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa;
2) unieważnienie małżeństwa;
3) rozwiązanie przysposobienia;
4) zaprzeczenie ojcostwa lub macierzyństwa;
5) unieważnienie uznania dziecka;
6) ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej;
7) naruszenie posiadania;
8) uchylenie uchwały organu spółdzielni;
8a) stwierdzenie nieważności uchwały organu spółdzielni;
8b) ustalenie istnienia lub nieistnienia uchwały organu spółdzielni;
9) uchylenie uchwały wspólnoty mieszkaniowej;
10) przyjęcie w poczet członków spółdzielni mieszkaniowej;
11) opróżnienie lokalu mieszkalnego lub lokalu o innym przeznaczeniu;
12) ustalenie wstąpienia w stosunek najmu.

Art. 27a. [Opłata od pozwu w sprawie wydania orzeczenia zastępującego uchwałę o podziale spółdzielni]

Opłatę stałą w kwocie 500 zł pobiera się od pozwu w sprawie wydania orzeczenia zastępującego uchwałę walnego zgromadzenia spółdzielni o podziale.

Art. 27b. [Opłata od pozwu rozpoznawanego w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń]

Opłatę stałą w kwocie 100 zł pobiera się od pozwu w sprawie rozpoznawanej w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń.

Art. 28.

(uchylony).

Art. 28a. [3] [Opłata sądowa od pozwu w sprawie o naruszenie prawa do znaku towarowego lub wzoru przemysłowego]

Opłatę stałą w kwocie 1000 złotych pobiera się od pozwu w sprawie o naruszenie prawa do znaku towarowego lub wzoru przemysłowego, obejmującego żądanie unieważnienia lub

stwierdzenia wygaśnięcia prawa ochronnego na znak towarowy, wspólnego prawa ochronnego na znak towarowy, unieważnienia prawa z rejestracji wzoru przemysłowego, unieważnienia lub stwierdzenia wygaśnięcia prawa ochronnego na wspólny znak towarowy, prawa ochronnego na znak towarowy gwarancyjny, uznania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ochrony międzynarodowego znaku towarowego, oraz unieważnienia uznania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ochrony międzynarodowego wzoru przemysłowego.

Rozdział 2
Sprawy gospodarcze

Art. 29. [Pozwy podlegające opłacie stałej 5000 zł]
Opłatę stałą w kwocie 5000 złotych pobiera się od pozwu w sprawie o:

1) rozwiązanie spółki;
2) wyłączenie wspólnika ze spółki;
3) uchylenie uchwały wspólników lub uchwały walnego zgromadzenia spółki;
4) stwierdzenie nieważności uchwały wspólników lub uchwały walnego zgromadzenia spółki;
5) ustalenie istnienia lub nieistnienia uchwały organu spółki;
6) uchylenie uchwały zgromadzenia obligatariuszy;
7) stwierdzenie nieważności uchwały zgromadzenia obligatariuszy.

Art. 30. [Opłata od pozwu w sprawie z zakresu ochrony środowiska]
Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od pozwu w sprawie z zakresu ochrony środowiska.

Art. 31. [Pozwy podlegające opłacie stałej 1500 zł]
Opłatę stałą w kwocie 1500 złotych pobiera się od pozwu:

1) w sprawie z umowy o przekazanie mienia w ramach prywatyzacji;
2) w sprawie o unieważnienie przetargu.

Art. 32. [Wysokość opłat stałych w postępowaniu przed organami centralnymi administracji rządowej]
1. Opłatę stałą w kwocie 1000 złotych pobiera się od odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej oraz Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, a także od apelacji, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w takiej sprawie.
2. Opłatę stałą w kwocie 500 złotych pobiera się od zażalenia na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej oraz Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego.
3. (uchylony).
4. (uchylony).

Art. 32a. [Opłata stała pobierana w sprawach dotyczących decyzji organu regulacyjnego podejmowanych na podstawie przepisów o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków]

1. Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od odwołania od decyzji organu regulacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, a także od apelacji, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w takiej sprawie.
2. Opłatę stałą w kwocie 50 złotych pobiera się od zażalenia na postanowienie organu regulacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Art. 33. [Opłata stała w postępowaniu w sprawach zainicjowanych decyzją KRRiT]

Opłatę stałą w kwocie 3000 złotych pobiera się od odwołania od decyzji Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, a także od apelacji, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w takiej sprawie.

Art. 34. [Wysokość opłaty stałej od skargi na orzeczenie KIO]

1. Od skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej przy Prezesie Urzędu Zamówień Publicznych pobiera się opłatę stałą w wysokości pięciokrotności wpisu wniesionego od odwołania w sprawie, której dotyczy skarga, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. (utracił moc).

Art. 34a. [Opłata stała pobierana od złożonego po zatwierdzeniu planu rozprawy wniosku o wezwanie na rozprawę świadka, biegłego lub strony; dodatkowa opłata za przymusowe sprowadzenie świadka]

1. Opłatę stałą w kwocie 100 złotych od każdej osoby, której wniosek dotyczy, pobiera się od wniosku o wezwanie na rozprawę świadka, biegłego lub strony, jeżeli wniosek został złożony po zatwierdzeniu planu rozprawy.
2. W przypadku konieczności zarządzenia przymusowego sprowadzenia świadka pobiera się dodatkowo opłatę w kwocie 200 złotych.

Rozdział 3
Sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

Art. 35. [Oplata podstawowa i opłata stosunkowa w sprawach z zakresu prawa pracy]

1. W sprawach z zakresu prawa pracy od pracodawcy pobiera się opłatę podstawową wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jednakże w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50 000 złotych, od pracownika i pracodawcy pobiera się opłatę stosunkową od wszystkich podlegających opłacie pism.

1a. (uchylony).

2. Pracodawca uiszcza opłatę podstawową od pism podlegających opłacie wymienionych w ust. 1, także w sprawie o ustalenie istnienia stosunku pracy wytoczonej z powództwa inspektora pracy.

Art. 36. [Opłata podstawowa w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych]

1. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i w sprawach odwołań rozpoznawanych przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych pobiera się opłatę podstawową wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do strony wnoszącej odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

DZIAŁ 4
Wysokość opłat w postępowaniu nieprocesowym

Rozdział 1
Sprawy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego

Art. 37. [Wnioski z zakresu prawa rodzinnego podlegające opłacie stałej 100 zł]

Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od wniosku o:

1) zezwolenie na zawarcie związku małżeńskiego;

2) zmianę wyroku orzekającego rozwód lub separację w części dotyczącej władzy rodzicielskiej;

3) separację na zgodne żądanie małżonków;

4) zniesienie separacji;

5) zezwolenie na udzielenie pełnomocnictwa do oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński;

6) zwolnienie od obowiązku złożenia lub przedstawienia kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokumentu potrzebnego do zawarcia związku małżeńskiego.

Art. 38. [Wysokość opłat stałych od wniosku o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej]

1. Opłatę stałą w kwocie 1000 złotych pobiera się od wniosku o podział majątku wspólnego po ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej.

2. Jeżeli wniosek zawiera zgodny projekt podziału tego majątku, pobiera się opłatę stałą w kwocie 300 złotych.

Rozdział 2
Sprawy z zakresu prawa rzeczowego

Art. 39. [Wnioski z zakresu prawa rzeczowego podlegające opłacie stałej 100 zł i 200 zł]

1. Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od wniosku o:
   1) ustanowienie drogi koniecznej;
   2) rozgraniczenie nieruchomości;
   3) stwierdzenie nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie.

2. Opłatę w kwocie 100 złotych pobiera się od wniosku o:
   1) ustalenie sposobu korzystania z rzeczy wspólnej;
   2) ustanowienie zarządcy rzeczy wspólnej lub przedmiotu użytkowania;
   3) rozstrzygnięcie co do dokonania czynności dotyczącej rzeczy wspólnej.

Art. 40. [Opłata od wniosku o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie]

Opłatę stałą w kwocie 2000 złotych pobiera się od wniosku o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie.

Art. 41. [Opłaty stałe od wniosku o zniesienie współwłasności]

1. Opłatę stałą w kwocie 1000 złotych pobiera się od wniosku o zniesienie współwłasności.
2. Jeżeli wniosek zawiera zgodny projekt zniesienia współwłasności, pobiera się opłatę stałą w kwocie 300 złotych.

Rozdział 3
Sprawy z zakresu prawa o księgach wieczystych

Art. 42. [Opłaty stałe od wniosku o wpis w księdze wieczystej]

1. Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od wniosku o wpis w księdze wieczystej własności, użytkowania wieczystego lub ograniczonego prawa rzeczowego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.
2. Jeżeli wniosek dotyczy wpisu udziału w prawie, pobiera się część opłaty stałej proporcjonalną do wysokości udziału, nie mniej jednak niż 100 złotych.
3. Od wniosku o wpis w księdze wieczystej własności, użytkowania wieczystego lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu na podstawie dziedziczenia, zapisu lub działu spadku albo zniesienia współwłasności pobiera się jedną opłatę stałą w wysokości 150 złotych niezależnie od liczby udziałów w tych prawach.

Art. 43. [Wnioski o wpis w księdze wieczystej podlegające opłacie stałej 150 zł]

Opłatę stałą w kwocie 150 złotych pobiera się od wniosku o wpis:

1) własności, użytkowania wieczystego, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu nabytego w wyniku podziału majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami;

2) własności nieruchomości rolnej o powierzchni do 5 ha;

3) praw osobistych i roszczeń;
4) zmiany treści ograniczonych praw rzeczowych.

Art. 43a. [Wnioski o wpis służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, wpisy w związku z zapewnieniem przedsiębiorcy telekomunikacyjnemu dostępu do nieruchomości lub umożliwieniem umieszczenia na nieruchomości urządzeń telekomunikacyjnych]

1. Opłatę stałą w kwocie 40 zł pobiera się od wniosku o wpis służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorcy telekomunikacyjnego.

2. Opłatę stałą w kwocie 30 zł pobiera się od wniosku o wpis, o którym mowa w art. 30 ust. 5a ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2410 oraz z 2020 r. poz. 471), oraz wniosku o wpis, o którym mowa w art. 33 ust. 3a tej ustawy.

Art. 44. [Wnioski do sądu wieczystoksięgowego podlegające opłacie stałej 100 zł]

1. Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od wniosku o:
   1) założenie księgi wieczystej;
   2) połączenie nieruchomości w jednej księdze wieczystej, która jest już prowadzona, niezależnie od liczby łączonych nieruchomości;
   3) odłączenie nieruchomości lub jej części;
   4) sprostowanie działu I-O;
   5) wpis ostrzeżenia o niezgodności stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym;
   6) dokonanie innych wpisów, poza określonymi w art. 42 i 43.

2. Jeżeli założenie księgi wieczystej następuje w związku z odłączeniem nieruchomości lub jej części z istniejącej księgi wieczystej, pobiera się tylko jedną opłatę stałą określoną w ust. 1.

Art. 45. [Liczba pobieranych opłat w postępowaniu wieczystoksięgowym]

1. Opłatę stałą określoną w art. 44 ust. 1 pkt 1-3 pobiera się niezależnie od opłaty za dokonanie wpisu własności, użytkowania wieczystego lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu.

2. Opłatę stałą określoną w art. 42 i 43 pobiera się odrębnie od wniosku o wpis każdego prawa, choćby wpis dwu lub więcej praw miał być dokonany na tej samej podstawie prawnej.

3. Od wniosku o wpis hipoteki łącznej lub służebności pobiera się jedną opłatę stałą, choćby wniosek ten obejmował więcej niż jedną księgę wieczystą.

Art. 46. [Opłata od wniosku o wykreślenie wpisu w księdze wieczystej]

Od wniosku o wykreślenie wpisu pobiera się połowę opłaty należnej od wniosku o wpis.

Art. 47. [Wydatki związane z drukiem księgi wieczystej i teczki akt]

Wydatki związane z drukiem księgi wieczystej i teczki akt tej księgi nie obciążają stron.

Art. 48. [Opłata od wniosku o złożenie do zbioru dokumentów]
Od wniosku o złożenie do zbioru dokumentów pobiera się opłatę stałą, przewidzianą dla wniosku o wpis do księgi wieczystej.

Rozdział 4
Sprawy z zakresu prawa spadkowego

Art. 49. [Wnioski z zakresu prawa spadkowego podlegające opłacie stałej 100 zł]
1. Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od wniosku o:
   1) stwierdzenie nabycia spadku;
   2) zabezpieczenie spadku;
   3) sporządzenie spisu inwentarza;
   4) odebranie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku.

2. Jeżeli wnioski, o których mowa w ust. 1, są umieszczone w jednym piśmie lub we wniosku o dział spadku, opłatę pobiera się od każdego z nich odrębnie.

Art. 50. [Pisma z zakresu prawa spadkowego podlegające opłacie stałej 100 zł]
Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od:
   1) apelacji, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku;
   2) wniosku o zabezpieczenie spadku po cudzoziemcu;
   3) wniosku o wydanie właściwemu konsulowi spadku po cudzoziemcu.

Art. 51. [Opłaty stałe od wniosku o dział spadku oraz od wniosku o dział spadku połączony ze zniesieniem współwłasności]
1. Opłatę stałą w kwocie 500 złotych pobiera się od wniosku o dział spadku, a jeżeli zawiera on zgodny projekt działu spadku, pobiera się opłatę stałą w kwocie 300 złotych.
2. Opłatę stałą w kwocie 1000 złotych pobiera się od wniosku o dział spadku połączony ze zniesieniem współwłasności, a jeżeli zawiera on zgodny projekt działu spadku i zniesienia współwłasności, pobiera się opłatę stałą w kwocie 600 złotych.

Rozdział 5
Sprawy z zakresu działania Krajowego Rejestru Sądowego

Art. 52. [Opłaty stałe od wniosków o rejestrację w rejestrze przedsiębiorców KRS]
1. Opłatę stałą w kwocie 500 złotych pobiera się od wniosku o zarejestrowanie podmiotu w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

2. Opłatę stałą w kwocie 250 złotych pobiera się od wniosku o zarejestrowanie w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym spółki jawnej, spółki komandytowej oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, których umowy zostały zawarte przy wykorzystaniu wzorców umowy udostępnionych w systemie teleinformatycznym.

Art. 53. [Opłaty stałe od wniosków o rejestrację w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych ZOZ-ów]

1. Opłatę stałą w kwocie 250 złotych pobiera się od wniosku o zarejestrowanie w Krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej.
2. Opłatę stałą w kwocie 500 złotych pobiera się od wniosku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli dotyczy on jednocześnie wpisu do rejestru przedsiębiorców.

Art. 54. [Wnioski podlegające opłacie stałej 300 zł]

Opłatę stałą w kwocie 300 złotych pobiera się od wniosku o:

1) wpisanie dłużnika do rejestru dłużników niewypłacalnych w Krajowym Rejestrze Sądowym;

2) wykreślenie podmiotu z rejestru przedsiębiorców lub z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej połączone z wykreśleniem z Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 55. [Opłata od wniosku o zmianę wpisu w rejestrze przedsiębiorców KRS]

1. Opłatę stałą w kwocie 250 złotych pobiera się od wniosku o dokonanie zmiany wpisu dotyczącego podmiotu wpisanego do rejestru przedsiębiorców.
2. Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od wniosku o zarejestrowanie w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym zmiany dotyczącej spółki jawnej, spółki komandytowej oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością dokonanej przy wykorzystaniu wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym.

Art. 56. [Wnioski podlegające opłacie stałej 150 zł]

Opłatę stałą w kwocie 150 złotych pobiera się od wniosku o:

1) dokonanie zmiany wpisu dotyczącego podmiotu wpisanego tylko w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej, niewpisanego do rejestru przedsiębiorców;

2) wykreślenie z rejestru przedsiębiorców - bez wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego;

3) wykreślenie z rejestru dłużników niewypłacalnych.

Art. 57. [Uiszczanie tylko jednej opłaty w sprawach KRS]

W wypadku jednoczesnego wniesienia przez tego samego wnioskodawcę, na kilku formularzach, kilku wniosków o wpis lub o dokonanie zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym - pobiera się tylko jedną opłatę, z tym że jeżeli przepis przewiduje dla danego

rodzaju spraw opłaty w różnych wysokościach - pobiera się opłatę wyższą.

Art. 58. [Opłata stała od skargi na orzeczenie referendarza]
Jedną opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od skargi na orzeczenie referendarza sądowego, chociażby dotyczyło kilku wpisów w rejestrze przedsiębiorców lub rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Art. 59. [Opłata stała w pozostałych sprawach z zakresu KRS]
Opłatę stałą w kwocie 300 złotych pobiera się od innych wniosków niż wymienione w art. 52-58, jeżeli należą do właściwości sądu dokonującego wpisów w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Art. 60. [Opłata stała od wniosku o wpis zastawu rejestrowego w rejestrze zastawów]
Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od wniosku o wpis zastawu rejestrowego do rejestru zastawów.

Art. 61. [Opłata od wniosku o zmianę wpisu w rejestrze zastawów]
Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od wniosku o zmianę wpisu w rejestrze zastawów.

Art. 62. [Opłata stała od wniosku o wykreślenie zastawu z rejestru zastawów]
Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od wniosku o wykreślenie zastawu rejestrowego z rejestru zastawów.

Art. 63. [Opłata stała od wniosku o przyjęcie dokumentów]
Opłatę stałą w kwocie 40 złotych pobiera się od wniosku o przyjęcie dokumentów, o których sąd czyni wzmiankę w rejestrze, oraz dokumentów zawierających dane niepodlegające według przepisów ustawy wpisowi do określonego działu Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 64. [Opłata stała od wniosku o uwierzytelnienie odpisu statutu]
Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od wniosku o uwierzytelnienie odpisu statutu w postępowaniu rejestrowym.

Rozdział 6
Inne sprawy rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym

Art. 65. [Opłata stała od wniosku w sprawie dotyczącej przedsiębiorstwa państwowego]
Opłatę stałą w kwocie 300 złotych pobiera się od wniosku w sprawie między organami przedsiębiorstwa państwowego i między przedsiębiorstwem państwowym lub jego organami a jego organem założycielskim albo organem sprawującym nadzór.

Art. 66. [Opłata stała od wniosku o umorzenie utraconego dokumentu]
Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od wniosku o umorzenie utraconego dokumentu.

Art. 67. [Opłata stała od wniosków o złożenie i wydanie przedmiotu świadczenia z depozytu sądowego]
Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od wniosku o:

1) złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego;

2) wydanie z depozytu przedmiotu świadczenia.

Art. 67a.
(uchylony).

Art. 67b. [Opłata od wniosku o odwołanie zarządcy sukcesyjnego lub o przedłużenie okresu zarządu sukcesyjnego]
1. Opłatę stałą w kwocie 300 zł pobiera się od wniosku o:

1) odwołanie zarządcy sukcesyjnego;

2) przedłużenie okresu zarządu sukcesyjnego.

2. Jeżeli wnioski, o których mowa w ust. 1, umieszczone są w jednym piśmie lub wraz z innym wnioskiem, opłatę pobiera się od każdego z nich odrębnie.

DZIAŁ 5
Wysokość opłat w postępowaniu zabezpieczającym

Art. 68. [Wnioski w postępowaniu zabezpieczającym podlegające opłacie stałej 100 zł]
Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od wniosku o:

1) udzielenie, zmianę lub uchylenie zabezpieczenia roszczenia;

2) wydanie, zmianę, uchylenie, stwierdzenie wygaśnięcia, zmianę wykonania, ograniczenie wykonania lub zakończenie wykonania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym;

3) uzyskanie informacji o rachunku bankowym, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 655/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającym procedurę europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 59).

Art. 69. [Opłata od wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia pieniężnego złożonego przed wniesieniem pisma wszczynającego postępowanie]
1. Od wniosku o udzielenie zabezpieczenia roszczenia pieniężnego złożonego przed wniesieniem pisma wszczynającego postępowanie pobiera się czwartą część opłaty należnej

od pozwu o to roszczenie.

2. Uiszczoną opłatę zalicza się na poczet opłaty od pisma wszczynającego postępowanie, jeżeli zostało wniesione w terminie przewidzianym do tego w przepisach o zabezpieczeniu. W przypadku oddalenia wniosku termin ten wynosi dwa tygodnie od dnia doręczenia postanowienia, a jeżeli postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia.

DZIAŁ 6
Wysokość opłat w postępowaniu egzekucyjnym

Art. 70. [Wnioski w postępowaniu egzekucyjnym podlegające opłacie stałej 200 zł]
Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera sąd od wniosku o:

1) wezwanie dłużnika do wykonania egzekwowanej czynności w wyznaczonym terminie oraz umocowanie wierzyciela do wykonania tej czynności na koszt dłużnika, w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu;

2) ukaranie grzywną dłużnika niewykonującego obowiązku zaniechania czynności lub nieprzeszkadzania czynnościom wierzyciela;

3) przeprowadzenie przez sąd egzekucji czynności, której inna osoba nie może za dłużnika wykonać;

4) (uchylony);

5) nakazanie dłużnikowi wyjawienia majątku.

Art. 71. [Wnioski w postępowaniu egzekucyjnym podlegające opłacie stałej 50 zł]
Opłatę stałą w kwocie 50 złotych pobiera sąd od wniosku o:

1) nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, innemu niż orzeczenie sądu, ugoda sądowa, nakaz zapłaty albo ugoda zawarta przed mediatorem w wyniku prowadzenia mediacji na podstawie postanowienia sądu kierującego strony do mediacji;

2) nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika;

3) nadanie klauzuli wykonalności przeciwko lub na rzecz osoby innej niż wskazana w tytule egzekucyjnym, na którą przeszły uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu;

4) nadanie klauzuli wykonalności przeciwko wspólnikowi ponoszącemu odpowiedzialność bez ograniczenia całym swoim majątkiem za zobowiązania spółki;

5) ustanowienie zarządcy nieruchomości lub innej rzeczy albo prawa, z których prowadzi się egzekucję według przepisów o egzekucji z nieruchomości;

6) umorzenie książeczki oszczędnościowej w związku z zajęciem wkładu, na który ją wystawiono;

7) (uchylony);

8) wydanie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego;

9) uchylenie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego;

10) wydanie zaświadczenia o utracie lub ograniczeniu wykonalności tytułu egzekucyjnego opatrzonego zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego;

11) ponowne wydanie tytułu wykonawczego zamiast utraconego.

Art. 72. [Wnioski w postępowaniu egzekucyjnym podlegające opłacie stałej 50 lub 150 zł]

1. Opłatę stałą w kwocie 50 złotych pobiera sąd od:

1) zarzutów przeciwko planowi podziału sumy uzyskanej z egzekucji;

2) zażalenia oraz skargi na orzeczenie referendarza sądowego w przedmiocie klauzuli wykonalności.

2. Opłatę stałą w kwocie 150 złotych pobiera sąd od:

1) wniosku o podział złożonej do depozytu sądowego sumy odszkodowania za wywłaszczoną nieruchomość i wypłatę odszkodowania;

2) zażalenia oraz skargi na orzeczenie referendarza sądowego niewymienionych w ust. 1 pkt 2.

Art. 73. [Wnioski w postępowaniu egzekucyjnym podlegające opłacie stałej 1000 zł]

Opłatę stałą w kwocie 1000 złotych pobiera się od wniosku o:

1) wszczęcie egzekucji przez zarząd przymusowy przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego;

2) wszczęcie egzekucji przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego.

DZIAŁ 7
Wysokość opłat w postępowaniach upadłościowym i restrukturyzacyjnym

Art. 74. [Wnioski w postępowaniu upadłościowym i restrukturyzacyjnym podlegające opłacie stałej 1000 zł]

Opłatę stałą w kwocie 1000 złotych pobiera się od:

1) wniosku o ogłoszenie upadłości;

2) wniosku zarządcy zagranicznego w przedmiocie uznania zagranicznego postępowania upadłościowego;

3) wniosku o zatwierdzenie układu po samodzielnym zbieraniu głosów albo otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego.

Art. 75. [Pisma w postępowaniu upadłościowym i restrukturyzacyjnym podlegające opłacie stałej 200 zł]

Opłatę stałą w kwocie 200 złotych pobiera się od:

1) (uchylony);

2) wniosku o wszczęcie wtórnego postępowania upadłościowego;

3) zażalenia na postanowienia wydane w postępowaniach upadłościowym i restrukturyzacyjnym;

4) (uchylony);

5) (uchylony);

6) uproszczonego wniosku o otwarcie postępowania sanacyjnego;

7) uproszczonego wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 76. [Pisma w postępowaniu upadłościowym i restrukturyzacyjnym podlegające opłacie stałej 100 zł]

Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od:

1) zarzutów przeciwko planowi podziału;

2) wniosku o uchylenie lub zmianę układu;

3) wniosku o uchylenie lub zmianę orzeczenia o uznaniu zagranicznego postępowania upadłościowego;

4) wniosku w sprawie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej;

5) wniosku upadłego przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną o ustalenie planu spłaty i umorzenie pozostałej części zobowiązań, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym.

Art. 76a. [Pisma w postępowaniu upadłościowym podlegające opłacie podstawowej]

Opłatę podstawową pobiera się od:

1) wniosku o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej;

2) wniosku osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej o otwarcie postępowania o zawarcie układu na zgromadzeniu wierzycieli;

3) skargi na czynności syndyka.

Art. 76b. [Sprzeciw, zażalenie na postanowienie sędziego-komisarza]

Piątą część opłaty stosunkowej pobiera się od sprzeciwu oraz od zażalenia na postanowienie sędziego-komisarza wydane w wyniku rozpoznania sprzeciwu.

DZIAŁ 8
Opłaty kancelaryjne

Art. 77. [Wysokość opłaty kancelaryjnej]

1. Opłatę od wniosku o wydanie na podstawie akt:

1) poświadczonego odpisu, wypisu lub wyciągu,

2) odpisu orzeczenia ze stwierdzeniem prawomocności,

3) odpisu orzeczenia ze stwierdzeniem wykonalności,

4) zaświadczenia

- pobiera się w kwocie 20 złotych za każde rozpoczęte 10 stron wydanego dokumentu.

1a. Opłatę od wniosku o wydanie na podstawie akt zapisu dźwięku albo obrazu i dźwięku z przebiegu posiedzenia pobiera się w kwocie 20 złotych za każdy wydany informatyczny

nośnik danych.

2. (uchylony).

3. Opłatę, o której mowa w ust. 1, pobiera się od wniosku o odpis księgi wieczystej, o ile przepis szczególny nie stanowi inaczej.

Art. 77a. [Zwolnienie z opłaty w przypadku pierwszego wniosku o wydanie odpisu orzeczenia kończącego postępowanie z klauzulą wykonalności]

Nie pobiera się opłaty od pierwszego wniosku o wydanie na podstawie akt odpisu orzeczenia kończącego postępowanie z klauzulą wykonalności, złożonego przez stronę, która wszczęła postępowanie.

Art. 78. [Opłata od wniosku o wydanie kopii dokumentu]

Opłatę od wniosku o wydanie kopii dokumentu, znajdującego się w aktach sprawy, pobiera się w kwocie 20 złotych za każde rozpoczęte 20 stron wydanej kopii.

DZIAŁ 9
Zwrot opłaty

Art. 79. [Zwrot z urzędu całości, trzech czwartych lub połowy uiszczonej opłaty]

1. Sąd z urzędu zwraca stronie:
   1) całą uiszczoną opłatę od:
      a) pisma zwróconego wskutek braków formalnych,
      b) pisma odrzuconego lub cofniętego, jeżeli odrzucenie lub cofnięcie nastąpiło przed wysłaniem odpisu pisma innym stronom, a w braku takich stron - przed wysłaniem zawiadomienia o terminie posiedzenia,
      c) zażalenia na postanowienie w przedmiocie ukarania grzywną albo aresztem, zamiany grzywny na areszt albo w przedmiocie przymusowego sprowadzenia, jeżeli zażalenie zostało uwzględnione w całości,
      d) zażalenia na postanowienie o przyznaniu wynagrodzenia biegłemu lub tłumaczowi, jeżeli zażalenie zostało uwzględnione w całości,
      e) apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej w razie uwzględnienia środka zaskarżenia z powodu oczywistego naruszenia prawa i stwierdzenia tego naruszenia przez sąd odwoławczy lub Sąd Najwyższy,
      f) skargi na orzeczenie referendarza sądowego, jeżeli została uwzględniona w sprawie, w której postępowanie wszczęto z urzędu, a w pozostałych sprawach tylko w razie uwzględnienia skargi z powodu oczywistego naruszenia prawa i stwierdzenia tego naruszenia przez sąd,
      g) skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w razie jej uwzględnienia,
      h) pisma wszczynającego postępowanie w pierwszej instancji oraz zarzutów od nakazu zapłaty, jeżeli postępowanie zakończyło się zawarciem ugody przed rozpoczęciem rozprawy przed sądem pierwszej instancji;

2) trzy czwarte uiszczonej opłaty od:
a) pisma wszczynającego postępowanie w pierwszej instancji oraz zarzutów od nakazu zapłaty, jeżeli w toku postępowania sądowego zawarto ugodę przed mediatorem po rozpoczęciu rozprawy,
b) skargi kasacyjnej lub skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nieprzyjętej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy,
c) (uchylona),
d) (uchylona);
3) połowę uiszczonej opłaty od:
a) pisma cofniętego przed rozpoczęciem posiedzenia, na które sprawa została skierowana,
b) pozwu o rozwód lub separację w razie orzeczenia rozwodu lub separacji na zgodny wniosek stron bez orzekania o winie - po uprawomocnieniu się wyroku, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 2,
c) pisma wszczynającego postępowanie w pierwszej instancji oraz zarzutów od nakazu zapłaty, jeżeli postępowanie w pierwszej instancji zakończyło się zawarciem ugody sądowej po rozpoczęciu rozprawy,
d) pisma wszczynającego postępowanie w drugiej instancji, w której sprawa zakończyła się zawarciem ugody sądowej.

2. Poza wypadkami przewidzianymi w ust. 1 sąd z urzędu zwraca stronie całą uiszczoną opłatę od pozwu o rozwód lub separację albo wniosku o separację w razie cofnięcia pozwu lub wniosku na skutek pojednania się stron w pierwszej instancji. W razie pojednania się stron przed zakończeniem postępowania apelacyjnego, zwraca się połowę uiszczonej opłaty od apelacji.
3. Opłatę zwracaną na podstawie ust. 1 pkt 1 lit. a, b i h, pkt 2 oraz pkt 3 lit. a. c i d obniża się o kwotę równą opłacie minimalnej.

Art. 80. [Zwrot z urzędu różnicy między opłatą pobraną a należną]
1. Sąd z urzędu zwraca stronie różnicę między opłatą pobraną od strony a opłatą należną.
1a. Nie zwraca się różnicy, jeżeli jest niższa niż koszt jej zwrotu.
2. (uchylony).

Art. 80a. [Sąd właściwy w zakresie dokonywania zwrotów]
Zwrotów, o których mowa w art. 79 i art. 80, dokonuje sąd, przed którym sprawa toczyła się w pierwszej instancji, a sąd drugiej instancji - jeżeli opłatę pobrał. Jeżeli opłatę pobrał notariusz, zwrotu dokonuje sąd, który rozpoznawał wniosek w pierwszej instancji.

Art. 81. [Termin przedawnienia roszczenia o zwrot opłaty sądowej]
Roszczenie strony o zwrot opłaty sądowej przedawnia się z upływem trzech lat, licząc od dnia powstania tego roszczenia.

Art. 82. [Uprawnienie przewodniczącego lub referendarza sądowego do zwrotu opłat

sądowych]
Zwrot opłat, o którym mowa w niniejszym rozdziale, może również zarządzić przewodniczący lub referendarz sądowy.

TYTUŁ III
Wydatki

DZIAŁ 1
Przepisy ogólne

Art. 83. [Pokrywanie wydatków związanych z obowiązkiem działania sądu z urzędu]
1. Jeżeli przepisy ustawy przewidują obowiązek działania i dokonywania czynności połączonej z wydatkami z urzędu, sąd zarządzi wykonanie tej czynności, a kwotę potrzebną na ich pokrycie wykłada tymczasowo Skarb Państwa. Dotyczy to także dopuszczenia i przeprowadzenia przez sąd z urzędu dowodu niewskazanego przez stronę.
2. W orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113.

Art. 84. [Zwrot z urzędu nienależnej części kwoty zaliczki na wydatki]
1. Sąd z urzędu zwraca stronie wszelkie należności z tytułu wydatków, stanowiące różnicę między kosztami pobranymi od strony a kosztami należnymi.
2. Przepisy art. 80-82 stosuje się odpowiednio do zwrotu zaliczki.
3. Przepis art. 5 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ 2
Należności świadków, biegłych, tłumaczy i stron w postępowaniu cywilnym

Art. 85. [Zwrot świadkowi kosztów podróży, noclegu i utrzymania]
1. Świadkowi przysługuje zwrot kosztów podróży - z miejsca jego zamieszkania do miejsca wykonywania czynności sądowej na wezwanie sądu - w wysokości rzeczywiście poniesionych, racjonalnych i celowych kosztów przejazdu własnym samochodem lub innym odpowiednim środkiem transportu.
2. Górną granicę należności, o których mowa w ust. 1, stanowi wysokość kosztów przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.
3. Według tych samych zasad świadkowi przysługuje zwrot kosztów noclegu oraz utrzymania w miejscu wykonywania czynności sądowej.
4. Wysokość kosztów, o których mowa w ust. 1 i 3, świadek powinien należycie wykazać.

Art. 86. [Zwrot świadkowi utraconego zarobku lub dochodu]
1. Świadkowi przysługuje zwrot zarobku lub dochodu utraconego z powodu stawiennictwa

na wezwanie sądu.
2. Wynagrodzenie za utracony zarobek lub dochód za każdy dzień udziału w czynnościach sądowych przyznaje się świadkowi w wysokości jego przeciętnego dziennego zarobku lub dochodu. W przypadku świadka pozostającego w stosunku pracy przeciętny dzienny utracony zarobek oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu należnego pracownikowi ekwiwalentu pieniężnego za urlop.
3. Górną granicę należności, o których mowa w ust. 2, stanowi równowartość 4,6% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość, ustaloną według odrębnych zasad, określa ustawa budżetowa. W przypadku gdy ogłoszenie ustawy budżetowej nastąpi po dniu 1 stycznia roku, którego dotyczy ustawa budżetowa, podstawę obliczenia należności za okres od 1 stycznia do dnia ogłoszenia ustawy budżetowej stanowi kwota bazowa w wysokości obowiązującej w grudniu roku poprzedniego.
4. Utratę zarobku lub dochodu, o których mowa w ust. 1, oraz ich wysokość świadek powinien należycie wykazać.

Art. 87. [Wypłata świadkowi należności z tytułu zwrotu kosztów podróży i noclegu oraz utraconych zarobków lub dochodów]
1. Prawo do żądania należności przewidzianych w art. 85 i 86 służy osobie wezwanej w charakterze świadka, jeżeli się stawiła, choćby nie została przesłuchana.
2. W wypadku gdy osoba uprawniona do otrzymania należności przewidzianych w art. 85 i 86 zostanie wezwana w charakterze świadka w kilku sprawach na ten sam dzień, przyznaje się jej te należności tylko raz.
3. Świadkowi, który zgłosił się bez wezwania sądu, należności przewidziane w art. 85 i 86 mogą być przyznane tylko w wypadku, jeżeli został przesłuchany przez sąd.

Art. 88. [Zwrot kosztów osobie towarzyszącej świadkowi]
Przepisy art. 85-87 stosuje się odpowiednio do osoby towarzyszącej świadkowi, jeżeli świadek nie mógł stawić się na wezwanie sądu bez opieki tej osoby.

Art. 88a. [Należności świadka zatrudnionego w organie władzy publicznej]
Przepisów art. 85-87 nie stosuje się do świadka zatrudnionego w organie władzy publicznej, jeżeli powołany został do zeznawania w związku z tym zatrudnieniem. W tym przypadku świadkowi służy prawo do należności na zasadach określonych w przepisach regulujących wysokość i warunki ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Art. 89. [Wynagrodzenie biegłego lub tłumacza. Zwrot poniesionych wydatków]
1. Biegłemu powołanemu przez sąd przysługuje wynagrodzenie za wykonaną pracę oraz zwrot poniesionych przez niego wydatków niezbędnych dla wydania opinii.
2. Wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę ustala się, uwzględniając wymagane kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii czas i nakład pracy, a wysokość wydatków, o których mowa w ust. 1 - na podstawie złożonego rachunku.

3. Wynagrodzenie biegłych oblicza się według stawki wynagrodzenia za godzinę pracy albo według taryfy zryczałtowanej określonej dla poszczególnych kategorii biegłych ze względu na dziedzinę, w której są oni specjalistami. Podstawę obliczenia stawki wynagrodzenia za godzinę pracy i taryfy zryczałtowanej stanowi ułamek kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa.

4. Wynagrodzenie biegłego będącego podatnikiem obowiązanym do rozliczenia podatku od towarów i usług podwyższa się o kwotę podatku od towarów i usług, określoną zgodnie ze stawką tego podatku obowiązującą w dniu orzekania o tym wynagrodzeniu.

4a. (uchylony).

4b. (uchylony).

5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, stawki wynagrodzenia biegłych za wykonaną pracę oraz taryfy zryczałtowane, o których mowa w ust. 3, mając na uwadze nakład pracy i kwalifikacje biegłego oraz poziom wynagrodzeń uzyskiwanych przez pracowników wykonujących podobne zawody, stopień złożoności problemu będącego przedmiotem opinii oraz warunki, w jakich opracowano opinię, a także sposób dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii.

Art. 89a. [Oznaczenie wysokości wynagrodzenia lub zwrotu wydatków przy zlecaniu biegłemu sporządzenia opinii]

1. Jeżeli można oszacować przewidywany nakład pracy biegłego przy sporządzeniu opinii i przewidywaną wysokość wydatków przewodniczący zlecając biegłemu sporządzenie opinii może oznaczyć wysokość wynagrodzenia lub zwrotu wydatków.

2. W terminie tygodnia od dnia otrzymania zlecenia sporządzenia opinii biegły może zażądać wynagrodzenia lub zwrotu wydatków w innej wysokości. Jeżeli strony zgodzą się na żądanie biegłego i zostanie uiszczona odpowiednia zaliczka, przewodniczący zleci biegłemu sporządzenie opinii za wynagrodzeniem lub ze zwrotem wydatków żądanymi przez biegłego, a jeżeli nie - za wynagrodzeniem lub ze zwrotem wydatków ustalonymi zgodnie z art. 89.

3. Przyznając biegłemu wynagrodzenie lub zwrot wydatków sąd jest związany wysokością, na którą strony wyraziły zgodę na podstawie ust. 2.

Art. 89b. [Zgoda stron na wysokość przysługującego biegłemu wynagrodzenia lub zwrotu wydatków]

1. Jeżeli okoliczności sprawy uzasadniają przewidywanie, że w przypadku ustalenia wynagrodzenia lub zwrotu wydatków biegłego zgodnie z art. 89 wystąpią trudności ze sprawnym przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego, a nie ma podstaw do oznaczenia wysokości wynagrodzenia lub zwrotu wydatków biegłego zgodnie z art. 89a, stosuje się przepisy ust. 2-4.

2. Zlecając biegłemu sporządzenie opinii przewodniczący może zakreślić biegłemu termin do zgłoszenia żądania ustalenia wynagrodzenia lub zwrotu wydatków w określonej kwocie. Jeżeli strony zgodzą się na żądanie biegłego i zostanie uiszczona odpowiednia zaliczka, przewodniczący zleci biegłemu sporządzenie opinii za wynagrodzeniem lub ze zwrotem wydatków żądanymi przez biegłego, a jeżeli nie - za wynagrodzeniem lub ze zwrotem wydatków ustalonymi zgodnie z art. 89.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2, przewodniczący ustala stosownie do obszerności materiału sprawy i stopnia jej zawiłości. Termin ten nie może być krótszy niż tydzień ani dłuższy niż miesiąc od dnia otrzymania zlecenia.
4. Przyznając biegłemu wynagrodzenie lub zwrot wydatków sąd jest związany wysokością, na którą strony wyraziły zgodę na podstawie ust. 2.

Art. 89c. [Obniżenie przysługującego biegłemu wynagrodzenia lub zwrotu wydatków]
1. Jeżeli opinia jest nierzetelna lub została sporządzona lub złożona ze znacznym nieusprawiedliwionym opóźnieniem, wynagrodzenie lub zwrot wydatków ulega odpowiedniemu obniżeniu; w szczególnie rażących przypadkach sąd może odmówić przyznania wynagrodzenia lub zwrotu wydatków.
2. Jeżeli opinia jest fałszywa, wynagrodzenie ani zwrot wydatków nie przysługują.

Art. 89d. [Wynagrodzenie i zwrot wydatków przysługujące tłumaczowi]
1. Tłumaczowi powołanemu przez sąd przysługuje wynagrodzenie za wykonaną pracę oraz zwrot poniesionych przez niego wydatków niezbędnych do wykonania tłumaczenia.
2. Wysokość wynagrodzenia i zwrotu wydatków tłumacza ustala się stosując odpowiednio przepisy o wynagrodzeniu i zwrocie wydatków biegłego.
3. Wysokość wynagrodzenia tłumacza przysięgłego ustala się według przepisów ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1326).

Art. 90. [Zwrot kosztów biegłemu i tłumaczowi]
Do biegłego i tłumacza powołanych przez sąd stosuje się odpowiednio art. 85. Dotyczy to również sytuacji, gdy sąd nie skorzystał z usług takiego biegłego lub tłumacza.

Art. 90a. [Zwrot biegłemu lub tłumaczowi utraconego zarobku lub dochodu]
1. Biegłemu lub tłumaczowi wezwanemu przez sąd, w razie nieskorzystania z jego usług, przysługuje zwrot utraconego zarobku lub dochodu.
2. Wynagrodzenie za utracony zarobek lub dochód przyznaje się biegłemu lub tłumaczowi, uwzględniając ich kwalifikacje i czas zużyty w związku z wezwaniem. Przepisy art. 86 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 90b. [Zwrot kosztów biegłemu lub tłumaczowi w razie wezwania w kilku sprawach na ten sam dzień]
W razie wezwania biegłego lub tłumacza do sądu w kilku sprawach na ten sam dzień, zwrot kosztów podróży, noclegu, utrzymania w miejscu wykonywania czynności sądowej, utraconego zarobku lub dochodu z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu, przysługuje im tylko raz.

Art. 91. [Zwrot stronie należności związanych z jej udziałem w sprawie]
W wypadku gdy obowiązujące przepisy przewidują przyznanie stronie należności w związku z jej udziałem w postępowaniu sądowym, należności te przyznaje się stronie w wysokości

przewidzianej dla świadków.

Art. 92. [Wniosek o przyznanie wynagrodzenia, zwrotu kosztów podróży i noclegu, utraconych zarobków lub dochodów]

1. Wynagrodzenie oraz zwrot kosztów podróży, wydatków, utraconego zarobku lub dochodu przyznaje się na wniosek świadka, osoby towarzyszącej świadkowi, o której mowa w art. 88, biegłego lub tłumacza, a także strony lub osoby trzeciej uprawnionej do otrzymania należności.

2. Wniosek o przyznanie należności, o których mowa w ust. 1, składa się ustnie do protokołu lub na piśmie, w terminie 3 dni od dnia zakończenia czynności z udziałem osoby uprawnionej do tych należności, a w przypadku osoby, o której mowa w art. 88 - z udziałem świadka, któremu ona towarzyszyła.

3. Roszczenie o zwrot należności, o których mowa w ust. 1, przedawnia się z upływem lat trzech, licząc od dnia powstania tego roszczenia.

4. Osobę uprawnioną do otrzymania należności, o której mowa w ust. 1, poucza się o prawie i sposobie złożenia wniosku o jej przyznanie oraz skutkach niezachowania terminu wskazanego w ust. 2.

Art. 93. [Przyznanie i ustalenie należności przez sąd lub referendarza sądowego]

1. Należności, o których mowa w art. 92, ustala i przyznaje sąd albo referendarz sądowy.

1a. Przewodniczący może zarządzeniem w całości uwzględnić wniosek świadka o przyznanie każdej z należności, o których mowa w art. 85 i art. 86, jeżeli jego uwzględnienie nie pociągnie za sobą zobowiązania strony do uiszczenia dalszych kwot albo strona zgodziła się na pokrycie należności świadka w żądanej przez niego wysokości. Zarządzenie to nie podlega zaskarżeniu.

2. Przyznaną należność należy wypłacić niezwłocznie. W przypadku niemożności niezwłocznej wypłaty należność przekazuje się przekazem pocztowym lub przelewem bankowym bez obciążania osoby, której ją przyznano, opłatą pocztową lub kosztami przelewu.

Art. 93a. [Przyznawanie mediatorowi należności przez sąd]

Przepisy art. 92 oraz art. 93 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do przyznawania należności mediatorowi w przypadku, o którym mowa w art. 183^5 § 2 zdanie drugie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.

TYTUŁ IV
Zwolnienie od kosztów sądowych

Art. 94. [Zwolnienie Skarbu Państwu z obowiązku uiszczania opłat]

Skarb Państwa nie ma obowiązku uiszczania opłat.

Art. 95. [Pisma niepodlegające opłacie]

1. Nie pobiera się opłat od wniosku:

1) o udzielenie zabezpieczenia, zgłoszonego w piśmie rozpoczynającym postępowanie;

2) o przyjęcie oświadczenia o uznaniu dziecka, o nadanie dziecku nazwiska, o przysposobienie dziecka, o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką oraz o umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;

3) o przesłuchanie świadka testamentu ustnego, o otwarcie i ogłoszenie testamentu oraz o zwolnienie z obowiązków wykonawcy testamentu;

4) będącego podstawą wszczęcia przez sąd postępowania z urzędu, a także od pism składanych sądowi opiekuńczemu w wykonaniu obowiązku wynikającego z ustawy albo nałożonego przez ten sąd;

5) o odtworzenie zaginionych lub zniszczonych akt;

6) o wpis w księdze wieczystej prawa własności uzyskanego na podstawie przekształcenia, o którym mowa w art. 1 ust. 1a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz. U. z 2019 r. poz. 1314);

7) o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego organizacji społecznych oraz kościołów i związków wyznaniowych ubiegających się o status organizacji pożytku publicznego;

8) wynikającego ze zmian w podziale terytorialnym państwa, o wpis w księdze wieczystej prawa własności i prawa użytkowania wieczystego na rzecz jednostek samorządu terytorialnego;

9) o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem w wyniku prowadzenia mediacji na podstawie umowy o mediację;

10) komornika o wykreślenie w księdze wieczystej wpisu o wszczęciu egzekucji.

1a. Nie pobiera się opłat od pozwu o odszkodowanie, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 22 listopada 2002 r. o wyrównywaniu strat majątkowych wynikających z ograniczenia w czasie stanu nadzwyczajnego wolności i praw człowieka i obywatela (Dz. U. poz. 1955).

1b. Nie pobiera się opłat od pozwu o ochronę dóbr osobistych, gdy sprawa dotyczy patriotycznych tradycji zmagań Narodu Polskiego z okupantami, nazizmem i komunizmem, wniesionego przez kombatanta w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020 r. poz. 517) lub jego zstępnego, a także osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, których statutowym celem jest ochrona patriotycznych tradycji zmagań Narodu Polskiego z okupantami, nazizmem i komunizmem.

1c. Nie pobiera się opłat od pozwu o roszczenie majątkowe z tytułu zbrodni ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości, zbrodni wojennej lub zbrodni agresji.

1d. Nie pobiera się opłat od pozwu o ochronę dobrego imienia Rzeczypospolitej Polskiej lub Narodu Polskiego, o którym mowa w art. 53o i art. 53p ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2019 r. poz. 1882).

2. Nie pobiera się opłat od:

1) zażalenia na postanowienie sądu, którego przedmiotem jest odmowa zwolnienia od kosztów sądowych lub cofnięcie takiego zwolnienia oraz odmowa ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie;

2) zażalenia na postanowienie sądu dotyczące wysokości opłaty albo wysokości wydatków;

3) skargi na orzeczenie referendarza sądowego w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych;

4) skargi na orzeczenie referendarza sądowego w przedmiocie odmowy ustanowienia adwokata lub radcy prawnego.

3. Nie pobiera się opłat od wniosku, zażalenia i apelacji nieletniego w postępowaniu w sprawach nieletnich.

4. Nie pobiera się opłat od skargi na orzeczenie referendarza sądowego i zażalenia w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Art. 96. [Osoby zwolnione od kosztów sądowych. Osoby tymczasowo ponoszące wydatki]

1. Nie mają obowiązku uiszczenia kosztów sądowych:

1) strona dochodząca ustalenia ojcostwa lub macierzyństwa oraz roszczeń z tym związanych;

2) strona dochodząca roszczeń alimentacyjnych oraz strona pozwana w sprawie o obniżenie alimentów;

3) strona wnosząca o uznanie postanowień umownych za niedozwolone;

4) pracownik wnoszący powództwo albo składający wniosek o wszczęcie postępowania nieprocesowego, z zastrzeżeniem art. 35 ust. 1 zdanie drugie, lub strona wnosząca odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych;

5) kurator wyznaczony przez sąd orzekający lub sąd opiekuńczy dla danej sprawy;

6) prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta i Rzecznik Finansowy;

7) powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów w sprawach dotyczących praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;

8) inspektor pracy oraz związki zawodowe w sprawach z zakresu prawa pracy;

9) strona w sprawach związanych z ochroną zdrowia psychicznego;

9a) osoba ubezwłasnowolniona w sprawach o uchylenie lub zmianę ubezwłasnowolnienia;

10) strona, która została zwolniona od kosztów sądowych przez sąd - w zakresie przyznanego jej zwolnienia;

11) powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów w sprawach dotyczących ochrony indywidualnych interesów konsumenta;

12) strona dochodząca naprawienia szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, o których mowa w dziale VIII ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i

górnicze (Dz. U. z 2019 r. poz. 868, 1214 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284);

13) osoba ubiegająca się o uzyskanie kompensaty na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych (Dz. U. z 2016 r. poz. 325);

14) strona w sprawach dotyczących wypłat oraz zwrotu należności powstałych w wyniku realizacji przepisów z zakresu ochrony roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy.

2. Za kuratora wydatki ponosi tymczasowo strona, dla której kurator został ustanowiony, a gdyby to nie było możliwe - strona, która swym wnioskiem lub swą czynnością spowodowała ustanowienie kuratora, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

3. W pozostałych wypadkach, o których mowa w ust. 1, za stronę zwolnioną od kosztów sądowych wydatki ponosi tymczasowo Skarb Państwa.

4. W wypadku gdy powództwo o ustalenie ojcostwa okaże się oczywiście bezzasadne, sąd w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie może obciążyć powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy.

Art. 97. [Tymczasowe ponoszenie przez Skarb Państwa wydatków obciążających pracownika]

W toku postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy o roszczenia pracownika wydatki obciążające pracownika ponosi tymczasowo Skarb Państwa. Sąd pracy w orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji rozstrzyga o tych wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113, z tym że obciążenie pracownika tymi wydatkami może nastąpić w wypadkach szczególnie uzasadnionych.

Art. 98. [Ponoszenie wydatków przez Skarb Państwa w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych]

W toku postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wydatki ponosi Skarb Państwa.

Art. 98a. [Ponoszenie wydatków przez Skarb Państwa w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób]

W postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz. U. z 2019 r. poz. 2203 oraz z 2020 r. poz. 278) nie pobiera się opłat, a wydatki ponosi Skarb Państwa.

Art. 99. [Zwolnienie z opłaty oczywiście uzasadnionego zażalenia]

Nie pobiera się opłaty sądowej, a uiszczoną opłatę zwraca się, jeżeli zażalenie, wniesione na zarządzenie przewodniczącego o zwrocie pisma albo na postanowienie sądu o odrzuceniu środka zaskarżenia, sąd uzna za oczywiście uzasadnione.

Art. 100. [Skutki zwolnienia od kosztów sądowych w całości]

1. Strona w całości zwolniona od kosztów sądowych z mocy ustawy nie uiszcza opłat sądowych i nie ponosi wydatków, które obciążają tymczasowo Skarb Państwa.
2. Sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w całości. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 101. [Częściowe zwolnienie od kosztów sądowych]

1. Sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w części, jeżeli strona jest w stanie ponieść tylko część tych kosztów.
2. Częściowe zwolnienie od tych kosztów może polegać na zwolnieniu od poniesienia albo ułamkowej lub procentowej ich części, albo określonej ich kwoty, albo niektórych opłat lub wydatków. Może też polegać na przyznaniu zwolnienia co do pewnej części roszczenia lub co do niektórych roszczeń dochodzonych łącznie; roszczenia te lub ich części sąd oznacza w postanowieniu o przyznaniu częściowego zwolnienia od kosztów sądowych.
3. Strona częściowo zwolniona od kosztów sądowych obowiązana jest uiścić opłaty oraz ponieść wydatki w takiej wysokości, jaka nie jest objęta zwolnieniem przyznanym przez sąd. Przepis art. 100 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 102. [Zwolnienie osoby fizycznej z ponoszenia kosztów sądowych]

1. Zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny lub ich poniesienie narazi ją na taki uszczerbek.
2. Do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru. Jeżeli oświadczenie nie zostało złożone albo nie zawiera wszystkich wymaganych danych, stosuje się art. 130 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.
3. Sąd może odebrać od osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych przyrzeczenie o treści: "Świadomy znaczenia mych słów i odpowiedzialności przed prawem zapewniam, że złożone przeze mnie oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania jest prawdziwe i rzetelne". Przed odebraniem przyrzeczenia należy pouczyć osobę ubiegającą się o zwolnienie od kosztów sądowych o treści art. 111.
4. Wniosek o zwolnienie od kosztów strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego złożony bez dołączenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 2, przewodniczący zwraca bez wzywania o uzupełnienie braków formalnych wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.

Art. 103. [Zwolnienie osób prawnych i tzw. ułomnych osób prawnych z ponoszenia kosztów sądowych]

1. Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli

wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.
2. Spółka handlowa powinna wykazać także, że jej wspólnicy albo akcjonariusze nie mają dostatecznych środków na zwiększenie majątku spółki lub udzielenie spółce pożyczki.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do spółki handlowej, której jedynym wspólnikiem albo akcjonariuszem jest Skarb Państwa.

Art. 104. [Wyłączenie obowiązku ponoszenia opłat przez organizacje pożytku publicznego. Zwolnienie organizacji społecznych od kosztów sądowych]
1. Nie mają obowiązku uiszczania opłat organizacje pożytku publicznego działające na podstawie przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem spraw dotyczących prowadzonej przez te organizacje działalności gospodarczej, stowarzyszenia ogrodowe w rozumieniu ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2176 oraz z 2020 r. poz. 471), a także organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688, 1570 i 2020 oraz z 2020 r. poz. 284) w sprawach dotyczących realizacji zleconego zadania publicznego na podstawie przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
2. Innym organizacjom społecznym, których zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej, sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych w ich własnych sprawach prowadzonych w związku z działalnością społeczną, naukową, oświatową, kulturalną, sportową, dobroczynną, samopomocową, w zakresie ochrony konsumenta, ochrony środowiska i opieki społecznej. Przyznając zwolnienie od kosztów sądowych, sąd uwzględnia przede wszystkim statutowe cele działalności danej organizacji i możliwości oraz potrzeby realizacji tych celów na drodze postępowania cywilnego.

Art. 104a. [4] [Wyłączenie stosowania przepisów o zwolnieniu od kosztów w elektronicznym postępowaniu upominawczym]
W elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz do złożenia wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego spółki, której umowa została zawarta przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w systemie teleinformatycznym, przepisów art. 96 ust. 1 pkt 10, art. 100-103, art. 104 ust. 2 i art. 105 nie stosuje się.

Art. 105. [Sąd właściwy do złożenia wniosku o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych]
1. Wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. W razie złożenia wniosku ustnie do protokołu, oświadczenie, o którym mowa w art. 102 ust. 2, może być złożone także do protokołu.
2. Osoba fizyczna, która nie ma miejsca zamieszkania w siedzibie tego sądu, może złożyć wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych w sądzie rejonowym właściwym ze względu na miejsce swego zamieszkania. Sąd przesyła niezwłocznie ten wniosek właściwemu sądowi.

Art. 106. [Zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu wieczystoksięgowym]
1. Zwolnienie od kosztów sądowych w postępowaniu wieczystoksięgowym może nastąpić wyłącznie przed złożeniem wniosku o wpis do księgi wieczystej.
2. Jeżeli wniosek o dokonanie wpisu do księgi wieczystej ma być zamieszczony w akcie notarialnym, zwolnienie od kosztów sądowych może nastąpić wyłącznie przed zawarciem tego aktu notarialnego.
3. Wniosek o dokonanie wpisu do księgi wieczystej powinien być złożony w terminie 3 miesięcy od doręczenia postanowienia o zwolnieniu od kosztów sądowych, pod rygorem upadku zwolnienia.
4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli obowiązek poniesienia kosztów sądowych powstał po wydaniu orzeczenia, w postępowaniu wieczystoksięgowym.

Art. 107. [Ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych]
1. W razie oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych strona nie może ponownie domagać się zwolnienia powołując się na te same okoliczności, które stanowiły uzasadnienie oddalonego wniosku.
2. Ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, oparty na tych samych okolicznościach, podlega odrzuceniu. Na odrzucenie wniosku nie przysługuje zażalenie.

Art. 108. [Obowiązek zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi]
Zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

Art. 109. [Odmowa zwolnienia od kosztów sądowych]
1. Sąd może zarządzić stosowne dochodzenie, jeżeli na podstawie okoliczności sprawy lub oświadczeń strony przeciwnej powziął wątpliwości co do rzeczywistego stanu majątkowego strony domagającej się zwolnienia od kosztów sądowych lub z niego korzystającej.
2. Sąd odmawia zwolnienia od kosztów sądowych stronie w razie oczywistej bezzasadności dochodzonego roszczenia lub obrony praw.

Art. 110. [Cofnięcie zwolnienia od kosztów sądowych i jego skutki]
Sąd cofa zwolnienie od kosztów sądowych, jeżeli okazało się, że okoliczności, na podstawie których je przyznano, nie istniały lub przestały istnieć. W obu wypadkach strona obowiązana jest uiścić wszystkie przepisane opłaty oraz zwrócić wydatki, jednakże w drugim wypadku sąd może obciążyć stronę tym obowiązkiem także częściowo, stosownie do zmiany, jaka nastąpiła w jej stosunkach. W takim wypadku stosuje się przepis art. 111.

Art. 111. [Ukaranie grzywną osoby zgłaszającej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych]
1. Stronę, która uzyskała zwolnienie od kosztów sądowych na podstawie świadomego podania nieprawdziwych okoliczności, sąd, cofając zwolnienie, skazuje na grzywnę w wysokości do 1000 złotych. Niezależnie od obowiązku uiszczenia grzywny strona powinna

uiścić wszystkie przepisane opłaty i pokryć obciążające ją wydatki.
2. Osobę, która ponownie zgłosiła wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, świadomie podając nieprawdziwe okoliczności o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, sąd, odrzucając wniosek, skazuje na grzywnę w wysokości do 2000 złotych.

Art. 111a. [Doręczenie postanowienia w sprawie kosztów]
Postanowienie o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych lub o cofnięciu takiego zwolnienia doręcza się tylko stronie, która złożyła wniosek o zwolnienie od kosztów.

Art. 112. [Wpływ postępowania o zwolnienie od kosztów na postępowanie główne]
1. Zgłoszenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych oraz wniesienie środka odwoławczego od postanowienia o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania, chyba że chodzi o zwolnienie powoda od kosztów sądowych na skutek wniosku zgłoszonego w pozwie lub przed wytoczeniem powództwa.
2. Jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych zgłoszony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia złożonego pisma, na podstawie art. 130 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli pismo podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu zaskarżenia, zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. W takim przypadku, jeżeli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został oddalony, tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Jeżeli jednak o zwolnieniu od kosztów sądowych orzekał sąd pierwszej instancji, a strona wniosła zażalenie w przepisanym terminie, termin do opłacenia pisma biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia.
4. Ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, oparty na tych samych okolicznościach, nie ma wpływu na bieg terminu do opłacenia pisma.

Art. 113. [Obciążenie kosztami sądowymi przeciwnika strony]
1. Kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.
2. Koszty nieobciążające przeciwnika sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz:
   1) strony, której czynność spowodowała ich powstanie;
   2) strony zastąpionej przez kuratora lub

3) osoby, na której rzecz prokurator wytoczył powództwo lub zgłosił wniosek o wszczęcie postępowania.

3. Koszty sądowe, których nie miał obowiązku uiścić kurator, sąd może nakazać ściągnąć z innego majątku strony zastąpionej przez kuratora.

3a. Koszty sądowe, których nie miał obowiązku uiścić wnioskodawca lub uczestnik w sprawie o zabezpieczenie spadku lub sporządzenie spisu inwentarza, sąd może nakazać ściągnąć także ze spadku.

4. W przypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może odstąpić od przewidzianego w ust. 2-3a obciążenia kosztami.

5. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do opłat, których nie miał obowiązku uiścić Skarb Państwa.

Art. 114. [Ustawowe prawo zastawu]

W wypadkach uregulowanych w art. 113 ust. 2 i 3 Skarbowi Państwa przysługuje na zasądzonym roszczeniu ustawowe prawo zastawu.

Art. 115. [Zaspokojenie należności Skarbu Państwa z tytułu kosztów sądowych obciążających przeciwnika strony]

Należność Skarbu Państwa z tytułu kosztów sądowych obciążających przeciwnika strony podlega zaspokojeniu w postępowaniu egzekucyjnym lub upadłościowym w tej samej kolejności i w tych samych granicach, co należność tej strony z tytułu zasądzonego na jej rzecz zwrotu kosztów procesu.

Art. 115a. [Zaspokojenie należności z tytułu kosztów sądowych, których nie miał obowiązku uiścić wnioskodawca lub uczestnik w sprawie o zabezpieczenie spadku lub sporządzenie spisu inwentarza]

W celu zaspokojenia należności z tytułu kosztów sądowych, o których mowa w art. 113 ust. 3a, sąd może pobrać odpowiednią sumę z pieniędzy wchodzących w skład spadku złożonych do depozytu sądowego lub znajdujących się na rachunku bankowym lub rachunku prowadzonym przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową. Sąd może również zarządzić sprzedaż przez komornika odpowiedniego przedmiotu należącego do spadku, oznaczając przy tym sposób sprzedaży.

Art. 116. [Termin przedawnienia roszczenia Skarbu Państwa]

Roszczenie Skarbu Państwa o uiszczenie kosztów sądowych przedawnia się z upływem trzech lat, licząc od dnia, w którym nastąpiło prawomocne zakończenie sprawy.

Art. 117. [Zasady ponoszenia kosztów w przypadku zawarcia ugody sądowej]

Strony mogą w ugodzie sądowej ustalić, którą z nich i w jakiej części mają obciążać nieuiszczone koszty sądowe. Jeżeli ugoda nie stanowi inaczej, w sprawie zakończonej ugodą koszty, o których mowa w art. 113 ust. 1, ponoszą obie strony w równych częściach. Przepisy art. 113 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.

Art. 118. [Uprawnienie referendarza sądowego w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych]
Czynności w zakresie zwalniania od kosztów sądowych, przewidziane w ustawie, może wykonywać referendarz sądowy.

TYTUŁ V
Wykonanie orzeczeń w zakresie należności sądowych

Art. 119. [Umorzenie, odroczenie, rozłożenie na raty należności sądowych]
Zapłata należności Skarbu Państwa z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych oraz grzywien orzeczonych w postępowaniu cywilnym, zwanych dalej "należnościami sądowymi", może być rozłożona na raty albo umorzona, jeżeli natychmiastowe ich ściągnięcie byłoby połączone z niewspółmiernymi trudnościami lub groziłoby dłużnikowi zbyt ciężkimi skutkami.

Art. 120. [Okres rozłożenia na raty lub odroczenia płatności i ich cofnięcie]
1. Zapłata należności sądowych może być na wniosek dłużnika rozłożona na raty lub odroczona na okres do dwóch lat, a w wyjątkowych wypadkach na okres do trzech lat. Niezapłacenie którejkolwiek raty w terminie powoduje natychmiastową wymagalność pozostałej części należności.
2. Rozłożenie na raty lub odroczenie terminu zapłaty może być cofnięte w razie stwierdzenia, że nie istnieją już okoliczności, które je uzasadniały.
3. Zapłata sumy niższej niż trzykrotna wysokość opłaty podstawowej nie może być rozłożona na raty.

Art. 121. [Umorzenie należności sądowych na wniosek]
Należności sądowe mogą być umorzone na wniosek dłużnika w całości albo w części, jeżeli wykazał on, że ze względu na swoją sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów nie jest w stanie ich uiścić, a ściągnięcie należności pociągnęłoby wyjątkowo ciężkie skutki dla niego lub jego rodziny. Do wniosku dłużnik powinien dołączyć oświadczenie, o którym mowa w art. 102 ust. 2.

Art. 121a. [Umorzenie należności sądowych w związku z wyrokiem ETPCz]
Należności sądowe podlegają umorzeniu na wniosek dłużnika w razie stwierdzenia przez Europejski Trybunał Praw Człowieka, że w postępowaniu, w którym je zasądzono, naruszono wobec dłużnika Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzoną w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. poz. 284, z późn. zm.) lub Protokoły dodatkowe do tej Konwencji.

Art. 122. [Umorzenie należności sądowych z urzędu]
Należności sądowe mogą być umorzone w całości albo w części z urzędu, jeżeli ich egzekucja okazała się bezskuteczna, a ponowne jej wszczęcie w późniejszym czasie byłoby

bezcelowe.

Art. 123. [Podmiot rozpoznający wniosek o rozłożenie na raty, odroczenie lub umorzenie należności sądowych]
O rozłożeniu na raty lub umorzeniu należności sądowych orzeczonych w postępowaniu przed sądami powszechnymi oraz przed Sądem Najwyższym rozstrzyga ostatecznie prezes sądu właściwego do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji. Uprawnienia te przysługują również kierownikowi ośrodka zamiejscowego sądu lub przewodniczącemu wydziału zamiejscowego sądu.

Art. 124. [Podmiot, do którego kieruje się wniosek o rozłożenie na raty, odroczenie lub umorzenie należności sądowych]
1. Wnioski o rozłożenie na raty lub umorzenie należności sądowych wnosi się do prezesa sądu właściwego do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji.
2. Po rozpoznaniu wniosku o rozłożenie na raty lub umorzenie należności sądowych, albo w razie wystąpienia okoliczności dających podstawę do wszczęcia postępowania o umorzenie należności sądowych z urzędu, prezes sądu wydaje stosowne zarządzenie.

Art. 125. [Uprawnienie referendarza sądowego do dokonywania czynności z zakresu odroczenia lub rozłożenia na raty należności sądowych]
Czynności w sprawach odroczenia lub rozłożenia na raty należności sądowych może - na zarządzenie prezesa sądu rejonowego lub okręgowego - wykonywać referendarz sądowy. Na zarządzenie referendarza przysługuje skarga do sądu.

TYTUŁ VI
Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 126.
W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 127.
W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.) uchyla się art. 263.

Art. 128.
W ustawie z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz. U. z 1991 r. Nr 46, poz. 203, z 1997 r. Nr 121, poz. 769, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 oraz z 2003 r. Nr 162, poz. 1568) uchyla się art. 8.

Art. 129.
W ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206 i Nr

213, poz. 1802, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256 oraz z 2005 r. Nr 130, poz. 1085) art. 83a otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 130.
W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2000 r. Nr 26, poz. 319, z późn. zm.) w art. 38f ust. 2 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 131.
W ustawie z dnia 21 czerwca 1990 r. o zwrocie korzyści uzyskanych niesłusznie kosztem Skarbu Państwa lub innych państwowych osób prawnych (Dz. U. Nr 44, poz. 255, z późn. zm.) uchyla się art. 3a.

Art. 132.
W ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 369, z późn. zm.) w art. 7 po § 2 dodaje się § 2^1 w brzmieniu: (zmiany pominięte).

Art. 133.
W ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2004 r. Nr 208, poz. 2128 i Nr 281, poz. 2772 oraz z 2005 r. Nr 132, poz. 1110 i Nr 163, poz. 1362) w art. 26a uchyla się ust. 3.

Art. 134.
W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.) w art. 97 uchyla się ust. 3.

Art. 135.
W ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z późn. zm.) art. 48 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 136.
W ustawie z dnia 12 października 1994 r. o zasadach przekazywania zakładowych budynków mieszkalnych przez przedsiębiorstwa państwowe (Dz. U. Nr 119, poz. 567, z 1996 r. Nr 52, poz. 236, z 1997 r. Nr 6, poz. 32 oraz z 2000 r. Nr 39, poz. 442) uchyla się art. 11.

Art. 137.
W ustawie z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. Nr 123, poz. 600, z późn. zm.) w art. 25 ust. 1 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 138.
W ustawie z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1711 i Nr 273,

poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 132, poz. 1110) w art. 31 uchyla się ust. 3.

Art. 139.
W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857, z późn. zm.) art. 23 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 140.
W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 141.
W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.) uchyla się art. 94.

Art. 142.
W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2) w art. 57 ust. 1 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 143.
W ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. Nr 155, poz. 1016, z późn. zm.) w art. 32 uchyla się ust. 5.

Art. 144.
W ustawie z dnia 30 czerwca 2000 r. - Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117, z 2004 r. Nr 33, poz. 286 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 68 i Nr 163, poz. 1362) art. 294 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 145.
W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany: (zmiany pominięte).

Art. 146.
W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.) w art. 147 § 1 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

Art. 147.
W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o restrukturyzacji hutnictwa żelaza i stali (Dz. U. Nr 111, poz. 1196, z późn. zm.) art. 39 otrzymuje brzmienie: (zmiany pominięte).

TYTUŁ VII

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 148. [Stosowanie nowych przepisów oraz dotychczasowych przepisów wykonawczych]

1. Jeżeli obowiązujące przepisy powołują się na przepisy ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych albo odsyłają ogólnie do tych przepisów, stosuje się odpowiednie przepisy niniejszej ustawy.
2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie ustawy zachowują moc przepisy wydane przed wejściem w życie ustawy.

Art. 149. [Stosowanie przepisów dotychczasowych]

1. W sprawach wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych.
2. W sprawach egzekucyjnych wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy dotychczasowe przepisy o kosztach sądowych stosuje się aż do zakończenia postępowania.

Art. 150. [Utrata mocy obowiązującej ustawy dotychczasowej]

Traci moc ustawa z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2002 r. poz. 88, z późn. zm.).

Art. 151. [Wejście w życie ustawy]

Ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

[1] Z dniem 24 grudnia 2008 r. art. 18 ust. 2 w zakresie, w jakim stanowi, że w postępowaniu uproszczonym pobiera się od apelacji opłatę stałą, liczoną jak od pozwu od wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu umowy, niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji, został uznany za niezgodny z art. 45 ust. 1 i art. 78 Konstytucji RP, wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 grudnia 2008 r. (Dz.U.2008.228.1524).
[2] Art. 26a ust. 2 zmieniony przez art. 10 pkt 1 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. (Dz.U.2020.288) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 lipca 2020 r.
[3] Art. 28a dodany przez art. 10 pkt 2 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. (Dz.U.2020.288) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 lipca 2020 r.
[4] Art. 104a został częściowo uznany za niezgodny z art. 45 ust. 1 w związku z art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 kwietnia 2020 r. sygn. akt P 9/16 (Dz.U.2020.807) z dniem 6 maja 2020 r. Zgodnie z tym wyrokiem wymieniony przepis traci moc w zakresie, w jakim w elektronicznym postępowaniu upominawczym wyłącza możliwość uzyskania przez stronę pozwaną zwolnienia od kosztów sądowych.